

Grassen, meer dan platgetreden paden

Grassen: meer dan platgetreden paden

Grassen en kunst komen niet vaak samen (tenzij je kunstgras echt zo ziet). Vincent van Gogh gebruikte gras echter om zijn **impasto techniek** te oefenen: dikke verfstreken met voelbare textuur. Dit is te zien in "**Lang gras met vlinders**"

Grassen zijn dominant aanwezig

De grassenfamilie, of **Poaceae**, is heel succesvol: **40%** van het landoppervlak van de aarde is gras.

Dit succes komt o.a. door de vorm van de plant: het **groeipunt** zit diep onderaan waardoor ze **resistent** zijn tegen **grazen en maaien**.

Grassen voeden de wereld

Maar liefst **60%** van de wereldwijd geconsumeerde **voedselcalorieën** is afkomstig van verschillende grassoorten:

Tarwe

Rijst

Mais

Gerst

Grassen in de Beleeftuin

In **Vincent's Labyrint** vormen grassen **groene paden** die de bezoeker veel comfort bieden. De soort die hiervoor wordt gebruikt is het **Engels Raaigras**.

In de Van Gogh Beleeftuin op de Menmoerhoeve laten we er geen gras over groeien. En dat nemen we letterlijk: ongewenste grassen verwijderen we zonder pardon. Natuurlijk zorgen we wel voor comfortabele, groene graspaden in en rondom het doolhof. Vincent van Gogh schilderde deze grassen, grazige weiden en korenvelden om zijn impastotechniek te verfijnen. Met deze techniek bracht hij de verf zo dik aan dat de textuur echt voelbaar werd op het doek. Eenmaal onder de knie, paste Vincent dit toe in vele van zijn meesterwerken.

De landschapschilder

Vincent schilderde landschappen omdat het hem rust bood of zelfs troost in een wereld die weinig begrip toonde voor de kunstenaar. Vaak haalde hij bepaalde landschapselementen naar voren zoals een wilg of een eik. Ook gaf hij in zijn werk vaak een indruk van het landschap als geheel waarbij grasvelden of korenakkers werden afgebeeld. In verschillende werken beeldde hij landschappen of velden uit met grasachtige plantensoorten. Grassen als individuele plantjes spreken hierin waarschijnlijk niet meteen tot de verbeelding maar als onderdeel van een weids landschap des te meer. Hierbij gebruikte hij in de Franse periode vele kleuren en bracht hij de horizon hoog aan zodat de kijker zich meer in het landschap waande. Door de impastotechniek probeerde hij beweging en dynamiek vast te leggen. “Lang gras met vlinders” of het beroemde “Korenveld met kraaien” zijn enkele bekende werken met landschappen. In de Beleeftuin is dit laatste werk prachtig uitgebeeld door boven een veldje met granen (kunst)kraaien op te hangen.

De grassen, succes verzekerd

Grassen behoren tot de familie van de Grasachtigen of Poaceae. In totaal zijn er meer dan 100 grassoorten in Nederland terwijl er wereldwijd zo’n 12.000 zijn. Bekende grassoorten die je in Nederland en dus ook in en rondom de Beleeftuin kunt tegenkomen zijn onder andere vossenstaart, kropaar, witbol, reukgras, dravik, zwenkgrassen, raaigras en beemdgras. Grassen zijn windbestuivers en hebben daarom onopvallende bloemen. De bloemen bevinden zich in de aren die bovenaan de stengels zitten. De meeste grassoorten bloeien in mei/juni.

De Grasachtigen zijn als familie heel succesvol omdat ze naar schatting maar liefst 40% van het landoppervlak van de aarde innemen. Denk hierbij aan savannes, prairies, pampa’s maar ook landbouwgronden. Grassen zijn zo succesvol omdat het groeipuntje van de plant helemaal onderaan zit. Hierdoor is de plant resistent tegen grazen, maaien en brand. Ook kunnen ze zich snel vermeerderen doordat ze ondergrondse uitlopers maken waaruit nieuwe grasplantjes ontstaan. Daarnaast zijn ze heel buigzaam waardoor ze niet gemakkelijk afbreken en dus goed kunnen worden betreden. Verder heeft een groot deel van de grassoorten een veel efficiëntere fotosynthese (de zogenaamde C4 fotosynthese) dan de meeste andere plantensoorten. Hierdoor kunnen ze zonne-energie efficiënter benutten voor het aanmaken van biomassa.

Grassen voeden de wereld

Het belang van de Grasachtigen komt ook tot uiting in de landbouw en voedselproductie. Naar schatting is 60-70% van alle calorieën die de mensheid consumeert afkomstig van soorten uit de grassenfamilie. Rijst is het basisvoedsel voor de helft van de wereldbevolking. Mais wordt gebruikt als bron van zetmeel en als veevoer wat uiteindelijk leidt tot de productie van zuivel en vlees. Tarwe is de basis voor brood en pasta in de Westerse wereld en Centraal-Azië. Gerst wordt gebruikt voor het brouwen van bier dat ook wel treffend vloeibaar brood wordt genoemd. Kortom, het succes van deze soorten is ongeëvenaard en van groot belang voor het voeden van de wereld.

Naast deze grote soorten zijn er, zeker tegenwoordig, ook soorten die aan populariteit winnen als onderdeel van een gezonde voeding. Denk aan haver, gierst, spelt en rogge. Ook boekweit en quinoa zijn tegenwoordig populair maar dat zijn geen graansoorten. Boekweit hoort tot de Duizendknoopfamilie en is meer verwant aan perzikkruid terwijl quinoa behoort tot de Amarantenfamilie en dus meer verwant is aan Melganzenvoet.

Grassen als groene paden

Grassoorten worden ook gebruikt voor recreatieve doeleinden. Sportvelden, gazons en wandelpaden als in de Beleeftuin bestaan meestal uit een mengsel van Engels raaigras, veldbeemdgras en rood zwenkgras. Deze soorten zorgen ervoor dat er stevige zoden worden aangemaakt die goed kunnen worden betreden. Voor de “greens” van golfbanen wordt struisgras gebruikt. Deze soort kan je superkort maaien waardoor er een heel vlak grastapijt ontstaat.

In gazons zie je vaak dat, na verloop van tijd, mos de overhand krijgt. Dit komt omdat de bodem, als er niet wordt bemest, steeds voedselarmer wordt. Grassen hebben namelijk veel stikstof en mineralen nodig (en zonlicht). Mossen hebben hier veel minder behoefte aan en krijgen daardoor op een gegeven moment de overhand. Bovendien verzuurt de bodem door de mossen waardoor het gras het nog moeilijker krijgt. Ook kunnen mossen veel beter vocht vasthouden dan grassen. Dus hoewel grassen erg succesvol zijn, kunnen ze niet concurreren met oerplanten als de mossen als de omstandigheden erg schraal zijn.